

Người làm: Đặng Thị Thương

Zalo: Thương - số đt zalo: 0986573875

Email: thuongdhvk48@gmail.com

CĐ7: ĐA THỨC

Dạng 1. Xác định đa thức

Câu 1. (HSG 7 huyện Cẩm Khê năm 2017 - 2018)

$$f(x) = ax + b \quad g(x) = x^2 - x + 1$$

Cho hai đa thức: ;

$$a, b \quad f(1) = g(2) \quad f(-2) = g(1)$$

Hãy xác định biết: và

Lời giải

Ta có: $f(1) = g(2) \Rightarrow a + b = 3$ (1)

$f(-2) = g(1) \Rightarrow -2a + b = 1$ (2)

Từ (1) và (2) $\Rightarrow a = \frac{2}{3}, b = \frac{7}{3}$

Câu 2. (HSG 7 huyện Trục Ninh năm 2017 - 2018)

$$f(x) = ax^2 + bx + c$$

Cho đa thức :

$$f(0) = 0 \quad f(1) = 2017 \quad f(-1) = 2018. \quad a \quad b \quad c$$

Biết , , Tính , ,

Lời giải

$$f(0) = c \Rightarrow c = 0$$

Tính được

$$f(1) = a + b + c \Rightarrow a + b + c = 2017 \Rightarrow a + b = 2017$$

$$f(-1) = a - b + c = 2018 \Rightarrow a - b = 2018$$

$$a = \frac{4035}{2} \quad b = -\frac{1}{2}$$

Từ đó tính được ;

Câu 3. (HSG 7 trường Sương Bình năm 2017 - 2018)

(HSG 7 huyện Tân Lạc năm 2015 - 2016)

$$f(x) = ax^3 + 4x(x^2 - 1) + 8 \quad g(x) = x^3 - 4x(bx + 1) + c - 3$$

Cho ;

Trong đó a, b, c là các hằng số. Xác định a, b, c để $f(x) = g(x)$

Lời giải

Biến đổi:

$$f(x) = (a + 4)x^3 - 4x + 8$$

$$g(x) = x^3 - 4bx^2 - 4x + c - 3$$

$$f(x) = g(x) \Rightarrow \begin{cases} a + 4 = 1 \\ -4b = 0 \\ c - 3 = 8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = -3 \\ b = 0 \\ c = 11 \end{cases}$$

Câu 4. (HSG 7 trường Hùng Thư năm 2017 - 2018)

Cho hai đa thức :

$$A = 5xy^2 + 6x - 3x^2y + 7y^2 + 1$$

$$B = 5x + 13xy^2 + 3y^2 - 6x^2y + 5$$

$$A + B; A - B$$

Tính

Lời giải:

$$A + B = 18xy^2 - 9x^2y + 10y^2 + 11x + 6$$

$$A - B = -8xy^2 + 3x^2y + 4y^2 + x - 4$$

Dạng 2. Tính giá trị của đa thức

Câu 1. (HSG 7 huyện Sơn Dương năm 2017 – 2018)

Cho đa thức $A(x) = x + x^2 + x^3 + \dots + x^{99} + x^{100}$

a) Chứng minh rằng $x = -1$ là nghiệm của $A(x)$

b) Tính giá trị của đa thức $A(x)$ tại $x = \frac{1}{2}$

Lời giải

$$A(-1) = (-1) + (-1)^2 + (-1)^3 + \dots + (-1)^{99} + (-1)^{100}$$

a) $= -1 + 1 + (-1) + 1 + (-1) + \dots + (-1) + 1 = 0$ (có 50 số -1 và có 50 số 1)

Suy ra $x = -1$ là nghiệm của đa thức $A(x)$

b) Với $x = \frac{1}{2}$ thì giá trị của đa thức A

$$A = \frac{1}{2} + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{2^3} + \dots + \frac{1}{2^{98}} + \frac{1}{2^{99}} + \frac{1}{2^{100}}$$

$$\Rightarrow 2A = 2 \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{2^3} + \dots + \frac{1}{2^{98}} + \frac{1}{2^{99}} + \frac{1}{2^{100}} \right) = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{2^3} + \dots + \frac{1}{2^{98}} + \frac{1}{2^{99}}$$

$$\Rightarrow 2A = \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{2^3} + \dots + \frac{1}{2^{98}} + \frac{1}{2^{99}} + \frac{1}{2^{100}} \right) + 1 - \frac{1}{2^{100}} \Rightarrow 2A = A + 1 - \frac{1}{2^{100}}$$

$$\Rightarrow A = 1 - \frac{1}{2^{100}}$$

Câu 2. (HSG 7 trường Phan Đình Phùng năm 2017 - 2018)

Cho đa thức $A = 2x(x - 3) - x(x - 7) - 3(x - 673)$

- a) Tính giá trị của A khi $x = 2$.
 b) Tìm x để $A = 2019$.

Lời giải

$$A = 2x^2 - 6x - x^2 + 7x - 3x + 2019 = x^2 - 2x + 2019$$

Ta có:

- a) Tính giá trị của A khi $x = 2$.

Thay $x = 2$ vào A ta được:

$$A = 2^2 - 2 \cdot 2 + 2019 = 2019$$

- b) Tìm x để $A = 2019$

$$A = 2019 \Rightarrow x^2 - 2x + 2019 = 2019$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 2 \end{cases}$$

Vậy $A = 2019$ khi $x = 0$ hoặc $x = 2$.

Câu 3. (HSG 7 huyện Phù Cát năm 2017 - 2018)

$$f(x) = ax^5 + bx^3 + 2014x + 1, \quad f(2015) = 2, \quad f(-2015)$$

Cho đa thức biết: Hãy tính

Lời giải

$$f(x) = ax^5 + bx^3 + 2014x + 2015$$

Ta có:

$$\Rightarrow f(-x) = a(-x)^5 + b(-x)^3 + 2014(-x) + 2015 = -ax^5 - bx^3 - 2014x + 2015$$

$$\Rightarrow f(x) + f(-x) = 2 \Rightarrow f(2015) + f(-2015) = 2$$

$$\Rightarrow f(-2015) = 2 - f(2015) = 2 - 2 = 0$$

$$f(-2015) = 0$$

Vậy

Câu 4. (HSG 7 huyện Phù Cát, tỉnh, trường năm 2017 - 2018)

$$P = 3x^3 + 4x^2 - 8x + 1$$

Cho đa thức

- a) Chứng minh rằng $x = 1$ là nghiệm của đa thức.

- b) Tính giá trị của P biết $x^2 + x - 3 = 0$.

Lời giải

$P(1) = 3.1^3 + 4.1^2 - 8.1 + 1 = 0 \Rightarrow x = 1$ nghiệm của đa thức P . (đpcm)

a) Ta có

$$x^2 + x = 3$$

b) Rút được

$$P = (3x^3 + 3x^2) + (x^2 + x) - 9x + 1$$

$$= 3x(x^2 + x) + (x^2 + x) - 9x + 1$$

$$= 9x + 3 - 9x + 1 = 4$$

Câu 5. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường Lê Văn Tám năm 2017 - 2018)

Cho đa thức $A = 11x^4y^3z^2 + 20x^2yz - (4xy^2z - 10x^2yz + 3x^4y^3z^2) - (2008xyz^2 + 8x^4y^3z^2)$

a) Xác định bậc của A

b) Tính giá trị của A nếu $15x - 2y = 1004z$

Lời giải

$A = 30x^2yz - 4xy^2z - 2008xyz^2 \Rightarrow A$ có bậc 4

b) Ta có: $A = 30x^2yz - 4xy^2z - 2008xyz^2 = 2xyz(15x - 2y - 1004z)$

Vì $15x - 2y = 1004z$ nên $15x - 2y - 1004z = 0$

Vậy $A = 0$.

Câu 6. (HSG 7 huyện Thiệu Hóa, tỉnh, trường năm 2016 - 2017)

Cho đa thức $f(x) = x^{10} - 101x^9 + 101x^8 - 101x^7 + \dots - 101x + 101$. Tính $f(100)$

Lời giải:

Ta có:

$$f(x) = x^{10} - 101x^9 + 101x^8 - 101x^7 + \dots - 101x + 101$$

$$= x^{10} - 100x^9 - x^9 + 100x^8 + x^8 - 100x^7 - x^7 + \dots - 101x + 101$$

$$= x^9(x - 100) - x^8(x - 100) + x^7(x - 100) - x^6(x - 100) + \dots + x(x - 100) - (x - 101)$$

$$f(100) = 1$$

Suy ra

Câu 7. (HSG 7 huyện Thiệu Hóa, tỉnh Thanh Hóa, trường năm 2016 - 2017)

Tính giá trị biểu thức sau:

$$C = 2x - 2y + 13x^3y^2(x - y) + 15(y^2x - x^2y) + \left(\frac{2015}{2016}\right)^0, \text{ biết } x - y = 0$$

Lời giải:

$$C = 2x - 2y + 13x^3y^2(x - y) + 15(y^2x - x^2y) + \left(\frac{2015}{2016}\right)^0$$

$$= 2(x - y) + 13x^3y^2(x - y) - 15xy(x - y) + 1 = 1 \quad (x - y = 0)$$

(Vì $x - y = 0$).

Câu 8. (HSG 7 Đề giao lưu 2017 - 2018)

Cho x là số thực tùy ý thỏa mãn $x + y + z = 0$ và $-1 \leq x \leq 1$; $-1 \leq y \leq 1$; $-1 \leq z \leq 1$. Chứng minh rằng đa thức $x^2 + y^4 + z^6$ có giá trị không lớn hơn 2.

Lời giải

Trong 3 số x, y, z có ít nhất hai số cùng dấu.

Giả sử $x, y \geq 0 \Rightarrow z = -x - y \leq 0$

$$\text{Vì } -1 \leq x \leq 1, -1 \leq y \leq 1, -1 \leq z \leq 1 \Rightarrow x^2 + y^4 + z^6 \leq |x| + |y| + |z|$$

$$\Rightarrow x^2 + y^4 + z^6 \leq x + y - z$$

$$\Rightarrow x^2 + y^4 + z^6 \leq -2z$$

$$-1 \leq z \leq 1, z \leq 0 \Rightarrow x^2 + y^4 + z^6 \leq 2$$

Vậy $x^2 + y^4 + z^6 \leq 2$.

Câu 9. (HSG 7 tỉnh Đà Nẵng, trường Nguyễn Khuyến năm 2016 - 2017)

a) Tìm giá trị của m để đa thức sau là đa thức bậc 3 theo biến x

$$f(x) = (m^2 - 25)x^4 + (20 + 4m)x^3 + 7x^2 - 9$$

b) Tìm giá trị nhỏ nhất của đa thức $g(x) = 16x^4 - 72x^2 + 90$

Lời giải:

a) $f(x) = (m^2 - 25)x^4 + (20 + 4m)x^3 + 7x^2 - 9$ là đa thức bậc 3 biến x khi :

$$\begin{cases} m^2 - 25 = 0 \\ 20 + 4m \neq 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m = \pm 5 \\ m \neq -5 \Rightarrow m = 5 \end{cases}$$

Vậy $m = 5$ thì $f(x)$ là đa thức bậc 3 biến x

$$g(x) = 16x^4 - 72x^2 + 90 = (4x^2)^2 - 2 \cdot 4x^2 \cdot 9 + 9^2 + 9 = (4x^2 - 9)^2 + 9$$

b)

Với mọi giá trị của x ta có:

$$(4x^2 - 9)^2 \geq 0 \Rightarrow g(x) = (4x^2 - 9)^2 + 9 \geq 9$$

$$\text{Min}_{g(x)} = 9 \Leftrightarrow 4x^2 - 9 = 0 \Leftrightarrow x = \pm \frac{3}{2}$$

Câu 10. (HSG 7 huyện Tam Dương năm 2017 - 2018)

Cho đa thức bậc hai $f(x) = ax^2 + bx + c$ (x là ẩn, a, b, c hệ số)

Biết rằng : $f(0) = 2018$, $f(1) = 2019$, $f(-1) = 2017$, $f(-2019)$. Tính

Lời giải

$$x = 0 \quad f(0) = 2018 \Rightarrow c = 2018$$

Xét :

$$x = 1 \quad f(1) = 2019 \Leftrightarrow a + b + c = 2018 \Leftrightarrow a + b = 1 \quad (1)$$

Xét :

$$x = -1 \quad f(-1) = 2017 \Rightarrow a - b + c = 2017 \Leftrightarrow a - b = -1 \quad (2)$$

Xét :

$$\Rightarrow a = 0 \Rightarrow b = 1$$

Cộng (1) và (2) về theo về

$$f(x) = x + 2018$$

Từ đó tìm được

$$f(-2019) = -1$$

Suy ra .

Dạng 3. Dấu của đa thức.

Dạng 4. Tìm giá trị của biến (tham số) để phép chia là phép chia hết

Dạng 5. Nghiệm của đa thức

Câu 1. (HSG 7 huyện, tỉnh, trường Nguyễn Trực 2017- 2018)

Chứng minh rằng đa thức $f(x) = x^8 - x^5 + x^2 - x + 1$ không có nghiệm.

Lời giải

Xét từng khoảng

$$x \leq 0 \quad f(x) \geq 1 > 0$$

+ Xét dẫn đến

$$0 < x < 1 \quad f(x) > 0$$

+ Xét lập luận dẫn đến

$$x \geq 1 \quad f(x) > 0$$

+ Xét lập luận dẫn đến

Trong cả ba khoảng trên đều có $f(x) \neq 0$ nên đa thức $f(x)$ không có nghiệm.

Câu 2. (HSG 7 trường Sương Bình năm 2017 - 2018)

Chứng minh rằng đa thức : $f(x) = -4x^4 + 3x^3 - 2x^2 + x - 1$ không có nghiệm nguyên.

Lời giải

Nếu đa thức $f(x) = -4x^4 + 3x^3 - 2x^2 + x - 1$ có nghiệm thì nghiệm đó là ước của

$$-1) = \{\pm 1\}$$

Mặt khác Ư(

$$f(-1) = -11 \neq 0; f(1) = -3 \neq 0$$

Ta có:

Vậy đa thức đã cho không có nghiệm nguyên.

Câu 3. (HSG 7 huyện Phù Cát, trường Ngô Gia Tự năm 2017 - 2018)

$$C = x^{10} - x^5 + x^2 - x + 1$$

Chứng minh đa thức sau không có nghiệm:

Lời giải:

$$C = x^{10} - x^5 + x^2 - x + 1$$

Xét đa thức :

$$x = 0 \Rightarrow C = 1 > 0$$

Nếu

$$x < 0 \Rightarrow x^{10} + x^2 + 1 > 0 \quad -x^5 - x > 0 \Rightarrow C > 0$$

Nếu

$$0 < x < 1 \Rightarrow C = x^{10} + x^2(1 - x^3) + (1 - x) > 0$$

Nếu

$$x \geq 1 \Rightarrow C = x^5(x^5 - 1) + x(x - 1) + 1 > 0$$

Nếu

$$C > 0$$

Vậy với mọi x nên đa thức C không có nghiệm.

Câu 4. (HSG 7 trường Kim An năm 2017 - 2018)

$$x^2 + 4x + 10$$

Chứng minh đa thức không có nghiệm.

Lời giải:

$$x^2 + 4x + 10 = x^2 + 2x + 2x + 4 + 6$$

Ta có:

$$= (x + 2)^2 + 6 > 0 \quad (\forall x)$$

$$x^2 + 4x + 10$$

Do đó không có nghiệm.

Câu 5. (HSG 7 huyện Tam Dương, tỉnh, trường Lê Văn Tám năm 2016 - 2017)

$$f(x) = 2016x^4 - 32(25k + 2)x^2 + k^2 - 100 \quad k$$

Cho đa thức (với k là số thực dương cho trước). Biết đa

thức $f(x)$ có đúng ba nghiệm phân biệt a, b, c ($a < b < c$) với $a - c$.

Lời giải:

Ta thấy đa thức $f(x)$ nếu có nghiệm $x = a$ (a khác 0) thì $x = -a$ cũng là một nghiệm của $f(x)$ nên $f(x)$ có 2 nghiệm

Mà đa thức $f(x)$ có đúng ba nghiệm phân biệt nên một trong ba nghiệm sẽ bằng 0.

Thay $x = 0$ vào đa thức đã cho ta được:

$$k^2 - 100 = 0 \text{ nên } k = 10 \text{ (vì } k \text{ dương)}$$

Với $k = 10$

$$\text{Ta có } f(x) = 2016x^4 - 8064x^2 = 2016x^2(x^2 - 4) = 0$$

Từ đó $f(x)$ sẽ có 3 nghiệm phân biệt là $a = -2$; $b = 0$; $c = 2$ nên $a - c = -4$.

Tài liệu được chia sẻ bởi Website VnTeach.Com

<https://www.vnteach.com>